
ABD-RUSYA ARASINDA 'MUHTEŞEM İLİŞKİ' ARAYIŞLARI

31.01.2017

Milligazete, 30 Ocak 2017

ABDnin yeni Başkanı Donald Trumptan hamle üstüne hamle geliyor. Hamleler ilk bakışta sopa ağırlıklı gibi görünse de, içinde göz ardı edilemeyecek derecede havuçlar ve mavi boncuklar da var. Bu da bize ABDnin Bush ve Obama döneminde uygulanan iki farklı politikanın Trump döneminde bir arada kullanılabileceğini gösteriyor.

Hatırlanacağı üzere ABD Bush ile sert, Obama ile de yumuşak bir güç politikasını tercih etmişti. Anlaşılan o ki, her iki yöntemden de istenilen sonuç alınabilmiş değil. Dolayısıyla, ABD derin devleti Trump ile her ikisini birden uygulamaya karar vermiş görünüyor. Yani, duruma göre karşı tarafa önce işbirliği-ortaklık adı altında bir takım teklifler-geri adımlar ile yumuşak bir şekilde yaklaşılabilecek; eğer beklenen reaksiyon alınamaz ise, o zaman karşı taraf düşman ilan edilecek ve hedefe ulaşılan kadar vurulacak. Durum bu kadar net.

Dolayısıyla, ABDnin bu fırsat-tehdit bazlı yeni politikasının Ötekiler Cephesince nasıl algılandığı ve buna ne tür bir karşılık verileceği oldukça önemli. Şu ana kadarki gelişmelere bakıldığında açıkçası ilk tepkiler ABDnin kısmen de olsa hedefine ulaştığını gösteriyor. Nitekim, Ötekiler Cephesinde durum biraz karışık gibi. Şöyle ki: Rusyanın verdiği ilk tepki kazan-kazan yaklaşımı üzerine iken; İran, kısasa kısas diyor ve mütekabiliyet ilkesine başvuruyor. Türkiye ise klasik bekle-gör politikasının uyguluyor gibi.

Rusya Ne Yapmaya Çalışıyor?

Bunun için öncelikle Kremlinin ABD Başkanı Trump ile Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putinin gerçekleştirdiği telefon görüşmesinin ardından yaptığı açıklamaya bakmakta fayda var. Kremlin, Putin ve Trump arasında şu hususlar üzerinde olumlu bir görüşme gerçekleştirildiğini belirtiyor: 1. İranın nükleer meselesi, 2. Ukrayna sorunu 3. İsrail-Filistin çatışması, 4. Suriyede IŞİDe karşı işbirliği, 5. ABD-Rusya arasında normalleşme ilişkilerinin başlatılması.

Son madde yeni bir şey değil. Trumpın seçimleri kazanmasının ardından, 2016 yılı Kasım ayında iki lider arasında gerçekleşen kısa süreli telefon görüşmesinde ABD ile Rusya arasındaki ilişkilerin normalleşmesi yönünde taraflar niyetlerini zaten beyan etmişti. Yeni olan, bu niyetin hayata geçirilmesi noktasında tarafların adım atmaya başlamaları.

Bu husus oldukça önemli! Çünkü hatırlanacağı üzere, son telefon görüşmesi öncesi Putin ile ilişkiler hakkında gazetecilerin sorularını yanıtlayan Trump aynen şu ifadeyi kullanmıştı: Umarım muhteşem bir ilişkimiz olur. Bu mümkündür. Bu işin yürümemesi de muhtemel. Neler olacağını

göreceğiz.

Trumpın bu muhteşem ilişki beklentisi sonrası gerçekleşen telefon konuşmasında sanki bu adımlarla ilgili parametreler çizilmiş gibi. Bunu yine Kremlin tarafından yapılan açıklamada görüyoruz. Kullanılan ifade aynen şöyle: Her iki taraf da Rus-Amerikan ilişkilerinin eşitler seviyesinde, karşılıklı kazanç temeli üzerinde, yapıcı bir zeminde gelişmesi için işbirliğine istekli olduğunu beyan etti.

İşte, kilit ifade bu! ABD, sopa öncesi Rusyaya bol bol mavi boncuk/havuç opsiyonunu uzatmış durumda.

ABD, Rusyaya Yeni SSCB Olmayı mı Vaat Ediyor?

Bunun öz Türkçesi şu: 1. ABD, Rusya tarafını bir kutup olarak tanıyor ve ona altın tepside Yeni SSCB olma fırsatı sunuyor; 2. Eğer kabul görürse ona tekrar bir güç olması için önünü açacak. 3. Böylece, dünyayı kendi aralarında, aynen telefon görüşmesine atfen söylenildiği gibi eşitler seviyesinde, karşılıklı kazanç temeli üzerinde, yapıcı bir zeminde paşa paşa, kazan-kazan formülü çerçevesinde yine paylaşacaklar.

Açıkçası, Rusya ve diğerleri tarafından ortaya konulan çok kutuplu dünya açısından oldukça riskli bir durum söz konusu! Zira ABD kontrollü bir iki kutupluluk ya da bunu gerçekleştiremez ise, kontrollü birçok kutupluluk politikasının uygulamaya koymuş durumda. (İngilterenin oynadığı rolü de bu çerçevede değerlendirmek gerekir.)

Dolayısıyla, olumlu görüşme ve muhteşem ilişki beklentisi ile ne kastedildiği büyük bir merak konusu. Trump ve Putin ikilisi arasında gerçekleşen telefon görüşmesinde ele alınan mevzuların Rusyanın müttefikleri ile ilişkilerini ne derece etkileyici de bir başka merak/endişe kaynağı. Özellikle de İran ve Çin boyutuyla.

Eğer Rusya, ABD ile normalleşme adı altında farklı bir takım adımlar atıyor ise, o zaman diğer tarafla anormalleşme başlar. Yani en temelde iki müttefiki ile olan ilişkileri derin darbe alır. Burada Türkiye boyutunu da elbette göz ardı etmemek gerekir.

Peki, Rusya böyle bir şey yapar mı? Normal şartlarda yapmaması lazım! Aksi takdirde bütün kazanımlarını kaybeder ve eli bir anda sıfırlanır. Daha da ötesi ABDnin uzun yıllardır önünde duran Avrasyanın Balkanı haline dönüşüverir. Nasıl mı? Bir sonraki yazımda size Çine getirilen teklif bağlamında bu mevzuyu açmaya çalışacağım.

Kaynak/Source: